

**การกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัยคริสเตียน
ในการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน***
**The Directionality of Christian University of Thailand in Provision
of Higher Education in the ASEAN Economic Community (AEC)**

ดร.เบญจวรรณ พุทธิอังกูร**

สุภัทสร วิชากุล***

นันทิดา แคน้อย****

อิทธิพร ขำประเสริฐ****

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัยคริสเตียนในการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) การศึกษาและวิเคราะห์บริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะผลกระทบด้านการจัดการอุดมศึกษา และ 2) ศึกษาทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียนเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การศึกษาในครั้งนี้ อาศัยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาข้อมูลบริบทภายนอกและภายในของมหาวิทยาลัยคริสเตียนจากสถิติ ข้อมูลเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้บริหาร

คณาจารย์ คิษย์เก่าและคิษย์ปัจจุบันของมหาวิทยาลัยฯ ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งให้เห็นว่าการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 เป็นทั้งโอกาสและภาวะคุกคามต่อมหาวิทยาลัยคริสเตียน ดังนั้น มหาวิทยาลัยฯ จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาอาจารย์ การพัฒนานักศึกษา การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการองค์กรตามที่ผลการวิจัยได้เสนอแนวทางไว้ เพื่อที่จะทำให้มหาวิทยาลัยฯ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และมีศักยภาพที่สามารถจะแข่งขันในเวทีอุดมศึกษาไทยและนานาชาติได้

*งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยคริสเตียน ประจำปีการศึกษา 2555

**ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายทะเบียน วิจัย และประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน

***รักษาการผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยคริสเตียน

****เจ้าหน้าที่แผนและพัฒนา กลุ่มงานแผนและพัฒนา สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Abstract

The research on “The Directionality of Christian University of Thailand for Providing Higher Education in ASEAN Economic Community” has two objectives in study which are 1) to study and analyze the social and economic context of Thailand for the preparedness of integrating with ASEAN Community particularly the effect on providing the higher education and 2) to study the directions of Christian University of Thailand development for the preparedness of integrating with ASEAN Economic Community. This study used a combined quantitative and qualitative research methodology by studying the internal and external context of Christian University of Thailand from statistic, information, document, relevant research and focus groups as well as the brainstorm

interview of administrators, faculties, alumni and current students of the university. The findings of this research revealed that the integration into ASEAN Economic Community could effect both opportunities and threats to Christian University of Thailand. Therefore, Christian University of Thailand must be ready to direct higher education including curriculum, teaching and learning, faculty development, student development, research, academic service to society, preservation of arts, culture and environment, and organizational management to be in accordance with the guidelines of research findings so that Christian University of Thailand will be able to catch up with changes and has the competitive potential in the arena of higher education in Thailand and internationally.

ความสำคัญของปัญหา

กระแสความตื่นตัวเรื่องการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นับเป็นประเด็นที่ทุกประเทศในสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งประเทศไทยให้ความสำคัญ ซึ่งปรากฏชัดเจนจากการที่ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้กำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงานโดยจัดให้มีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมดังกล่าว ซึ่งในการสร้างเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศสมาชิก 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีเหตุผลเพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ รวมทั้งการเพิ่มอำนาจต่อรองของประเทศสมาชิก ทั้งนี้ประชาคมอาเซียนประกอบด้วยการสร้างความร่วมมือใน 3 เสาหลัก (Three Pillars of ASEAN

Community) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community : APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบอย่างสำคัญต่อประเทศสมาชิกหลังจากการเข้าสู่การเป็นประชาคมเดียวกัน ได้แก่ การเปิดเสรีในทางการค้า การลงทุน การบริการ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุน แรงงานได้อย่างเสรี

สำหรับในด้านการจัดการศึกษาของประเทศไทยต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

หลายหน่วยงานได้ตอบสนองกับนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศนโยบาย 5 ประการในการดำเนินงานตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษา ได้แก่ 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อม 2) การพัฒนาศักยภาพของ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ 3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อ ส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา ครู และอาจารย์ ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทาง วิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยน เยาวชน 4) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษา ในอาเซียน 5) การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากร สำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจากนโยบาย ทั้งหมดจะนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนด้าน การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ, 2554:35-36)

เช่นเดียวกับการจัดการในระดับอุดมศึกษาซึ่ง มีความชัดเจนในแนวนโยบายเกิดขึ้นจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติได้กำหนด เป็น “ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558” ไว้ทั้งหมด 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1.การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับ สากล โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาสมรรถนะด้าน การใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยในระดับที่ใช้การ ทำงานได้ รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะด้านการประกอบ วิชาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย 2.การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อ การพัฒนาประชาคมอาเซียน โดยกำหนดกลยุทธ์ในการ พัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล การส่งเสริมการ สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนใน สถาบันอุดมศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการเรียน

การสอนให้มีคุณภาพระดับสากลการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานให้มีคุณภาพระดับสากล การพัฒนาวิชาการและ การวิจัยสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนาระบบอุดมศึกษาแห่ง อาเซียน และ 3.การส่งเสริมบทบาทอุดมศึกษาไทยใน ประชาคมอาเซียน อีกทั้งได้กำหนดกลยุทธ์ในการ ส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำของสถาบันอุดมศึกษาไทย ที่เกี่ยวข้องกับสามเสาหลักในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเสาด้านประชาคมสังคมและ วัฒนธรรมอาเซียน การสร้างความตระหนักในการรวม ตัวเป็นประชาคมอาเซียนและบทบาทของอุดมศึกษาไทย ในการพัฒนาประชาคมอาเซียนทั้งในด้านบวกและด้าน ลบ การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษา ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาศูนย์ข้อมูล เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553:67-72)

สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนหลาย แห่งจึงได้จัดโครงการและกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เช่น การจัดหลักสูตรการศึกษาที่เน้นความเป็นนานาชาติ การเพิ่มความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนลงในบทเรียน การจัดโครงการตกลงความร่วมมือทางวิชาการแลกเปลี่ยนด้านอาจารย์ นักศึกษา การจัดโครงการศึกษา ดูงาน การพัฒนาบุคลากรด้านทักษะภาษาอาเซียน การเข้าร่วมในเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network : AUN) เป็นต้น สำหรับ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดมูลนิธิสภาคริสตจักรในประเทศไทยได้กำหนดให้ มีการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อการเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังปรากฏให้เห็นจากการ กำหนดเป้าหมายหลักในการพัฒนาความเป็นนานาชาติ ของมหาวิทยาลัยคริสเตียนในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2552-2554 และแผนกลยุทธ์การดำเนิน พันธกิจอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552-2554 ซึ่งได้มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของ นักศึกษาและบุคลากรให้มีความเป็นนานาชาติ โดย กำหนดเป็นเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ทั้งในเรื่องการเพิ่ม

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๖

จำนวนการรับนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ การพัฒนาหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาให้มีความเป็นนานาชาติ การสรรหาอาจารย์ชาวต่างชาติ การสอดแทรกสาระความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในแต่ละรายวิชา การเพิ่มจำนวนโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเป็นนานาชาติของนักศึกษา การพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาและบุคลากร การจัดโครงการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เช่น การส่งเสริมจัดประชุมวิชาการ การจัดสัมมนาวิชาการการศึกษาสูงงานนิทรรศการความรู้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในประชาคมอาเซียน รวมไปถึงการพัฒนาทางกายภาพเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศความเป็นนานาชาติภายในมหาวิทยาลัยฯ (จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และคณะ, 2552,2553,2554)

อย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2555 นี้ แผนพัฒนาระยะยาวของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2552 - 2554 จะสิ้นสุดลง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินพันธกิจอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยคริสเตียนเกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่องและมีกรอบทิศทางที่ชัดเจนในการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของประชาคมอาเซียน มีความพร้อมก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งมีศักยภาพที่จะสามารถแข่งขันในเวทีอุดมศึกษาไทยและนานาชาติได้ มหาวิทยาลัยคริสเตียนจึงเห็นควรให้มีการจัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2555-2559 และเพื่อให้แผนพัฒนาระยะยาวดังกล่าวสอดคล้องกับบริบทภายในมหาวิทยาลัยฯ รวมทั้งบริบทภายนอก จึงได้มอบหมาย

ให้กลุ่มงานแผนและพัฒนา สำนักอธิการบดีร่วมกับฝ่ายวิจัย จัดทำโครงการวิจัย เรื่อง การกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัยคริสเตียนในการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

1. ศึกษาและวิเคราะห์บริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะผลกระทบด้านการจัดการอุดมศึกษา
2. ศึกษาทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียนเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) การศึกษาถึงบริบทภายนอกของมหาวิทยาลัยคริสเตียนที่มีส่วนสำคัญต่อการกำหนดตำแหน่งของมหาวิทยาลัยคริสเตียนในการจัดการอุดมศึกษาของประชาคมอาเซียน
- 2) การศึกษาบริบทภายในมหาวิทยาลัยคริสเตียน โดยการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus group) การสัมภาษณ์ (Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) กับมหาวิทยาลัยคริสเตียน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศย้อนหลัง ปีการศึกษา 2551-2554 โดยมีระยะเวลาการดำเนินงานตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 - เดือนมกราคม พ.ศ.2556

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative approach) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative approach)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้กำหนดอย่างเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกแบบยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ตาม

แนวคิด จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ ศิษย์ปัจจุบัน และศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ที่ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ซึ่งจะร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Focus group) ต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งแนวทางการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาวิเคราะห์รวบรวมข้อมูล

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๖

จากเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการอุดมศึกษา และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งสถิติสารสนเทศย้อนหลังการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2551-2554 และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) การสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จากการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดประสบการณ์ตรงของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ คิษย์ปัจจุบัน และคิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยคริสเตียนต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านต่างๆ เช่น อาทิ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักศึกษา การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม การพัฒนาทางกายภาพ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาเข้าสู่ความเป็นนานาชาติ เป็นต้น ซึ่งหลังจากการจดบันทึกข้อสรุปจากการสนทนากลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่เห็นประเด็นสำคัญต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ แล้วได้จัดส่งข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยกลับไปให้ผู้ร่วมการประชุมกลุ่มย่อยพิจารณา ยืนยันความถูกต้อง หรือแก้ไข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย และการสังเกตในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดเพราะต้องทำการจัดการประชุมกลุ่มย่อย กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย ระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริง ตามความรู้สึกละเอียดและความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้แทนนักศึกษา และผู้แทนคิษย์เก่าอย่างแท้จริง โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. กรอบคำถามที่ใช้ถามในการสนทนากลุ่มเป็นแนวคำถามที่ใช้ในการถามสมาชิกที่เข้าประชุม

กลุ่มย่อย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยคณะผู้วิจัยจะกำหนดประเด็นคำถามหลักๆ เช่น สภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งประกอบด้วยโอกาส อุปสรรค สภาพแวดล้อมภายในซึ่งประกอบด้วยจุดแข็ง จุดอ่อนและแนวทางการพัฒนาการของมหาวิทยาลัยคริสเตียนต่อการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวกับทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ก่อนการสนทนากลุ่ม สถานที่การสนทนากลุ่ม รายละเอียดบริบทของการประชุมกลุ่ม ภาษากายที่สามารถสังเกตได้ ความรู้สึกและความประทับใจของผู้วิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและข้อขัดข้องทางเทคนิค

3. เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือเครื่องบันทึกเสียงเพื่อป้องกันการตกหล่นของข้อมูลจากการสัมภาษณ์และกล้องถ่ายรูปเพื่อแสดงรูปที่น่าสนใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยคณะผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปแบบการเขียนบทวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงบริบทที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัยฯต่อการกำหนดทิศทาง นโยบายทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ เพื่อเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. บริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะผลกระทบด้านการจัดการอุดมศึกษา

การนำเสนอความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์ คิษย์ปัจจุบัน และคิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยฯ รวมทั้งการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมภายนอกหรือบริบททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคหรือผลกระทบที่เป็นประเด็นสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียน เพื่อเตรียมความพร้อมกำหนดทิศทางการวางแผนการจัดการอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ในปีการศึกษา 2555-2559 ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

1.1 โอกาสในการจัดการอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยคริสเตียนจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย

1.1.1 การเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรี

1.1.2 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.1.3 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework : TQF)

1.1.4 การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและกระแสสุขภาพ

1.1.5 การสื่อสารการตลาดหลักสูตรนานาชาติ

1.1.6 การขยายความร่วมมือกับสถาบันในภูมิภาคอาเซียนและประเทศคู่เจรจา

1.2 ภาวะคุกคาม/ผลกระทบในการจัดการอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยคริสเตียนจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย

1.2.1 การแข่งขันของสถาบันอุดมศึกษา

1.2.2 การแย่งชิงตำแหน่งงานและการไหลออกของแรงงาน

1.2.3 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในวัยเรียน

1.2.4 ข้อจำกัดด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของคนไทย

2. การกำหนดทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียนเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการจัดการอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ได้มีการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยฯ ย้อนหลังในมิติต่างๆ รวมทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน ในการจัดการศึกษาแต่ละระดับจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ อาจารย์ คิษย์ปัจจุบัน และคิษย์เก่า ซึ่งได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของการจัดการแต่ละระดับ พร้อมกับการนำเสนอทิศทางการพัฒนาของแต่ละหลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยฯ รวมทั้งองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ซึ่งมีผลสรุปภาพรวมได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของแต่ละหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยคริสเตียน

2.1.1 หลักสูตรระดับปริญญาตรี

2.1.1.1 จุดแข็งของการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย หลักสูตร การเพิ่มความรู้รอบด้านควบคู่ความมีคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพ และสหกิจศึกษา ระบบการดูแลนักศึกษา การวางแผนงานทำและอัตราเงินเดือน และคุณภาพบัณฑิต

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๖

2.1.1.2 จุดอ่อนของการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย จำนวนการรับนักศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย การสื่อสารตลาดยังไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอกของอาจารย์ ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ การผลิตผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และข้อจำกัดด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาและบุคลากร

2.1.2 หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

2.1.2.1 จุดแข็งของการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย หลักสูตร การเพิ่มความรู้รอบด้านควบคู่ความมีคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักศึกษา ระบบการดูแลนักศึกษา คุณภาพบัณฑิต การมีศิษย์เก่าที่ช่วยเสริมสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ รวมทั้งมีศูนย์การศึกษานอกสถานที่ตั้ง

2.1.2.2 จุดอ่อนของการจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย จำนวนนักศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมายการรับตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในบางหลักสูตร และการผลิตผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์และนวัตกรรม

2.2 ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาดำเนินการเพื่อกำหนดทิศทางการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยฯ อาจารย์ คิษย์ปัจจุบัน และศิษย์เก่าได้นำเสนอทิศทางการที่มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรพิจารณาประเด็นในการดำเนินการวางแผนการจัดการอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

1) การขยายการสื่อสารตลาดในภูมิภาคอาเซียนและประเทศคู่เจรจา รวมทั้งการขยายการสื่อสารตลาดภายในประเทศไปยังภูมิภาคอื่นๆ เจาะกลุ่มเป้าหมายโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษาและนานาชาติ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน

2) นำร่องการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ/สองภาษาในสาขาวิชาอื่นๆนอกเหนือจากสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์หลักสูตรนานาชาติ โดยมีการประเมินทบทวนศักยภาพของผู้เรียนและความพร้อมในการสอนอย่างเป็นระบบ

3) เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนด้วยการเปิดสอนรายวิชาอาเซียนศึกษา ให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน

4) สนับสนุนให้นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา การพัฒนานักศึกษา ศิลปวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

5) เพิ่มบรรยากาศความเป็นนานาชาติด้วยการพัฒนาสถานที่ การให้บริการ และการประชาสัมพันธ์ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในมิติต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยฯ

6) สนับสนุนการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกด้วยการกำหนดแผนงานที่ชัดเจน และสรรหาบุคลากรระดับปริญญาเอกที่เป็นชาวต่างประเทศมาร่วมสอน

7) กำหนดแผนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการและแผนการผลิตผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่ชัดเจนและมีการติดตามอย่างเป็นระบบ

8) แสวงหาความร่วมมือในการทำวิจัยกับองค์กร หน่วยงาน สถาบันในภูมิภาคอาเซียนหรือในภูมิภาคอื่นๆที่มหาวิทยาลัยฯมีการตกลงความร่วมมือทางวิชาการ

9) ขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรภายนอกมหาวิทยาลัยฯ เพื่อพัฒนาชุมชน ภูมิภาค ในการให้บริการวิชาการหรือการทำวิจัยที่สามารถแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสมทันเวลา

10) การเพิ่มขีดความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านในอาเซียน

ให้นักศึกษา อาจารย์และเจ้าหน้าที่ด้วยการจัดรายวิชาในแต่ละหลักสูตร หรือการจัดโครงการอบรมพัฒนา

11) การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสร้างเชื่อมโยงของระบบต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษาและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

12) การเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้แก่มหาวิทยาลัยในรูปแบบการให้บริการวิชาการ แก่สังคม การทำวิจัย การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการให้กับหน่วยงานภายนอกเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการขยายความร่วมมือไปในภูมิภาคอาเซียน

การสรุปอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดทิศทางของมหาวิทยาลัยคริสเตียนในการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของมหาวิทยาลัยคริสเตียน

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1.1 มหาวิทยาลัยคริสเตียนมีเอกลักษณ์ของหลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพแตกต่างจากมหาวิทยาลัยแห่งอื่นๆ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของไมเคิล อี พอตเตอร์ (Porter, 1998:167) เกี่ยวกับกลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive strategy) ซึ่งระบุว่า การทำให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้นั้นต้องสร้างความแตกต่าง (Differentiation) คือ สินค้าหรือบริการที่ธุรกิจผลิตขึ้นมานั้น จะต้องมีความแตกต่างที่อาจไม่สามารถหาได้จากสินค้าทั่วไปของผู้อื่น หรือมีการเพิ่มศักยภาพหรือประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จนทำให้สามารถตั้งราคาขายที่แพงกว่าคู่แข่งได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของสจวร์ต รัตนาคินท์ (2555) ที่ระบุว่า วิสัยทัศน์และกลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์

ของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันที่สำคัญ คือ การกำหนดจุดยืน (Positioning) และการเพิ่มความโดดเด่นและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

1.2 มหาวิทยาลัยคริสเตียนได้มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เพิ่มความรอบด้านควบคู่กับความมีคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษา ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลลภณ ใจฉลาด (2552) ที่ศึกษารูปแบบการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นคุณธรรม จริยธรรมให้นักศึกษาจะช่วยทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ความเป็นปัจเจกบุคคล และส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจสังคมโดยรวม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552-2559 ที่ระบุว่าสถาบันการศึกษาทุกระดับควรพัฒนาคนอย่างรอบด้าน เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework for Higher Education: TQF : HED) มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of learning) ของระดับที่ 2 ปริญญาตรี ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาทางด้านจริยธรรมและวิชาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ด้วยวิธีทางที่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐานและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ แสดงออกถึงพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมในระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางค่านิยมและการจัดลำดับความสำคัญ แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริตอย่างสม่ำเสมอ และบูรณาการได้อย่างสมดุลเหมาะสมระหว่างวัตถุประสงค์ส่วนบุคคลและวัตถุประสงค์ของกลุ่ม เป็นอย่างดีต่อผู้อื่น มีภาวะผู้นำในการทำงาน ในกลุ่มต่างๆ ในครอบครัว และชุมชน

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๖

1.3 มหาวิทยาลัยคริสเตียน ได้มุ่งเน้นคุณภาพการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพและสหกิจศึกษาในการจัดการศึกษาของทุกหลักสูตร ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ (Experience learning) ของคอลบ เดวิด (Kolb David, 1984) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นประสบการณ์ปัจจุบันมีบทบาทอย่างมากในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในรูปแบบการสร้างประสบการณ์วิชาชีพลักษณะต่างๆ เช่น การฝึกงาน (Internship) การฝึกภาคสนาม (Field placement) การศึกษาโครงการ (Work/Study Assignment) สถานการณ์จำลอง (Simulation) การทดลอง ฝึกปฏิบัติ (Experiential exercises) การฝึกหรือเรียนรู้จากงานจริง (On-the-Job Training) และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นสภาพจริง (Authentic Learning) ของกอร์ดอน ริค (Gordon Rick, 1998) ซึ่งอธิบายว่า การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพจะกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักการแก้ไขปัญหา การทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการทรัพยากรความรู้ การเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติ และสร้างความรับผิดชอบให้แก่นักศึกษา

1.4 มหาวิทยาลัยคริสเตียนมีระบบการดูแลนักศึกษาที่เข้มแข็ง ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554:67) ที่ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดระบบและกลไกการให้คำปรึกษาและบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้แก่นักศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของเทือน ทองแก้ว (2556:ออนไลน์) ซึ่งระบุว่า ระบบการดูแลนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากมีบทบาทในการให้คำปรึกษาทางวิชาการ การใช้ชีวิตและการปรับตัว การพัฒนาบุคลิกภาพ การทำกิจกรรมการพัฒนานักศึกษา และการประสานงานด้านต่างๆ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพอย่างสูงสุด และช่วยให้สามารถปรับตัวและดำรงชีพในสถาบันการศึกษามีความสุข

1.5 มหาวิทยาลัยคริสเตียน มีศิษย์เก่าที่ช่วยเสริมสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของวันชัย ศิริชนะ (2553) ที่ระบุว่าศิษย์เก่ามีบทบาท 360 องศา สามารถช่วยมหาวิทยาลัยได้ทุกด้าน ซึ่งสิ่งที่ศิษย์เก่าสามารถทำประโยชน์ต่อสถาบัน ได้แก่ การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการเงิน การสร้างเสริมประสบการณ์ให้นักศึกษาปัจจุบัน และที่สำคัญคือการสร้างชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยฯ เช่น เป็นคนดี ดำรงตำแหน่งงานที่ดี ได้รับการยกย่อง เชิดชู การกล่าวถึงสถาบันอย่างชื่นชม และสอดคล้องกับงานวิจัยของไข่มุก รักชุมแก้ว (2545:29-33) ที่ศึกษาบทบาทของศิษย์เก่าต่อการจัดการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าศิษย์เก่ามีบทบาทต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการองค์กรของมหาวิทยาลัย

1.6 มหาวิทยาลัยคริสเตียนมีบัณฑิตที่มีงานทำคิดเป็นร้อยละ 100 และอัตราเงินเดือนเป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน รวมทั้งการประเมินคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับดี ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายในการตัวชี้วัดและเป้าหมายในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่กำหนดระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับดี ในปี พ.ศ.2555-2556 และสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) บัณฑิตปริญญาตรีซึ่งได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี ร้อยละ 100 เท่ากับ 5 คะแนน

1.7 มหาวิทยาลัยคริสเตียนมีจุดแข็งในเรื่องการมีศูนย์การจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง คือ ศูนย์ศึกษาสยามคอมเพล็กซ์ สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นทางการของผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554) ที่ระบุจุดแข็งว่า ทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยฯเอื้อให้จัดโครงการให้บริการวิชาการที่

หลากหลาย เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและประชาชนทุกเพศทุกวัย

2. การกำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียนในการจัดการอุดมศึกษาในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

2.1 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรขยายการสื่อสารการตลาดไปยังภูมิภาคอาเซียน และประเทศคู่เจรจา เพื่อแสวงหาโอกาสตลาดนักศึกษาใหม่ชาวต่างชาติ และควรพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัยคริสเตียนให้มีความเป็นนานาชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2555:8) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาข้ามพรมแดนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามกระแสโลกาภิวัตน์ การสร้างมาตรฐานสู่ความเป็นสากลและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประเทศไทย สถาบันการศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องดำเนินการวางแผน กำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาข้ามพรมแดนให้มีความชัดเจนเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาประเทศไทยอนาคต

2.2 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วนในการสรรหา พัฒนาอาจารย์ ทั้งในด้านคุณวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอก และการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในแต่ละหลักสูตร/สาขาวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของอาภรณ์ แก่นวงศ์ (2554) ที่ศึกษาวิเคราะห์การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาบนแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา คือ การขาดแคลนอาจารย์ทั้งปริมาณและคุณภาพ วุฒิและตำแหน่งทางวิชาการยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การพัฒนางานวิชาการและงานวิจัยยังมีคุณภาพน้อย มหาวิทยาลัยฯ จึงต้องมีการพัฒนาอาจารย์ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดโดยเร็ว

2.3 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรเพิ่มการขยายความร่วมมือทางวิชาการ การพัฒนานักศึกษา การทำวิจัยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554:67-69,71) ที่ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งควรมีจำนวนกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ทั้งการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโลกทัศน์ และโอกาสให้นักศึกษาไทยได้แสดงความสามารถในเวทีระดับนานาชาติโดยเฉพะอาเซียน รวมทั้งการขยายเครือข่ายด้านการวิจัยระหว่างสถาบันโดยเน้นดำเนินการในสาขาที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและทิศทางของอาเซียน

2.4 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน และความรู้เชิงสังคมและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน ให้แก่นักศึกษาและบุคลากร ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2555:42-43) ที่ระบุว่า ควรส่งเสริมให้คนไทยเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาใช้งาน (working language) เนื่องจากคนไทยมีปัญหาในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษมากที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้คนไทยเรียนภาษาเพื่อนบ้านมากยิ่งขึ้น แม้ว่าในบางกรณีจะสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารได้ก็ตาม แต่เนื่องจากนักธุรกิจและคนงานอาเซียนบางส่วนอาจไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ อีกทั้งการทำความเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านให้ลึกซึ้งจะต้องอาศัยความสามารถการสื่อสารด้วยภาษาของประเทศนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ (2554) ที่พบว่าประเด็นที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานเตรียมการสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษามีโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารน้อย เนื่องจากผู้มีความรู้ความสามารถในบริบทของอาเซียนมีจำกัด และปัญหาการ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๖

ชาดอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาของอาเซียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบิน ยุระรัช และคณะ (2554) ที่พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคาดหวังมากที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ และสมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล (2552) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยไปสู่การแข่งขันในเวทีภูมิภาคและเวทีโลกได้ ต้องพัฒนาผู้นำทุกระดับทุกสาขาวิชาชีพให้มีทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

2.5 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วยการเปิดรายวิชาอาเซียนศึกษา ภาษาในอาเซียน สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสุรินทร์ พิศสุวรรณ (2555:152) ที่ระบุว่า คนไทยยังมีความสนใจในประเทศเพื่อนบ้านน้อยมาก เมื่อสนใจน้อยจึงทำให้ไม่ต้องการทำความรู้จักให้ลึกซึ้ง เพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่จะต้องอาศัยระยะเวลา หน่วยงานการศึกษาทุกระดับจึงควรเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้มากขึ้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวรรณ นพรัตน์ (2553) ที่พบว่า นักศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับต่ำ ส่วนนักศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยเอกชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในระดับปานกลาง ส่วนความพร้อมของมหาวิทยาลัยภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2555:ออนไลน์) ที่ระบุว่า ภาคการศึกษาไทยจำเป็นต้องจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้นักเรียน/นักศึกษาของไทย มีความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ไม่ว่าจะเป็น ภาษา วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ตลอดจนพฤติกรรมผู้บริโภค รวมทั้งรสนิยมความต้องการบริโภคสินค้า ลักษณะหรือสภาพตลาด การขนส่ง การกระจายสินค้า ตลอดจนถึงช่องทางการจัดจำหน่ายของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งต้องสามารถวิเคราะห์ผลดี ผลเสียของการรวมตัวกันของอาเซียน ซึ่งจะช่วย

ให้ผู้ประกอบการของไทย มีบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถรองรับการแข่งขันที่จะเกิดในอนาคต

2.6 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรเพิ่มบรรยากาศความเป็นนานาชาติ ด้วยการพัฒนาสถานที่ ข้อมูลประชาสัมพันธ์ ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษาและด้านอื่นๆ ของประชาคมอาเซียนภายในมหาวิทยาลัยฯ สอดคล้องกับแนวคิดของวรพล โสคติยานุรักษ์ (2555:9) ระบุว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การสร้างความปลอดภัย สาธารณูปโภค มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากชาวต่างประเทศมีการคำนึงถึงประเด็นดังกล่าวมาก มหาวิทยาลัยคริสเตียนต้องสร้างบรรยากาศของความปลอดภัย การอำนวยความสะดวก เช่น หอพัก บ้านพักในรั้วมหาวิทยาลัยฯ และความสัมพันธ์กับชุมชนรอบข้างให้เกิดเป็นพันธมิตรร่วมมือพัฒนาด้านต่างๆ มากขึ้น

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้านแก่สถาบันอุดมศึกษา อาทิ การวิจัย การส่งเสริมอาจารย์และนักศึกษาให้ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556)

2.7 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการตัดสินใจเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Richard Yelland. (2013). ที่ระบุว่า โลกได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพราะฉะนั้น การศึกษาจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผลการศึกษายังได้กล่าวถึงสอดคล้องกับการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555:223-224) ที่ระบุถึงแนวทางการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่า

ควรมีการลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความปลอดภัย (Security) การส่งข้อมูลความเร็วสูงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในอนาคต (Next generation infrastructure) ควบคู่ไปกับการอบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (2554:25,28) ที่จะมุ่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาตลอดชีวิต และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการพัฒนาโครงข่ายสื่อสารความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วถึง เพียงพอ มีคุณภาพ

2.8 มหาวิทยาลัยคริสเตียนควรเพิ่มความมั่นคงทางการเงินให้แก่องค์กรด้วยการแสวงหารายได้จากแหล่งอื่นนอกจากค่าเล่าเรียนและบำรุงการศึกษา ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของวรพล โสคติยานุรักษ์ (2555:8) ที่ระบุว่า เงินทุนเป็นเรื่องใหญ่ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มหาวิทยาลัยคริสเตียนจะต้องระดมทุน ระดมทุน บริหารทุน และต้องสำรวจว่ามีเงินทุนเท่าไร และจะบริหารจัดการอย่างไร ซึ่งการระดมทุนสามารถดำเนินการได้หลายทาง เช่น การจัดประชุมวิชาการ การเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาร่วมทำงานวิจัย เป็นต้น

นอกจากนี้สภามหาวิทยาลัยคริสเตียนมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการควบคุมและการจัดการความเสี่ยงด้านการเงิน และเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนของมหาวิทยาลัยคริสเตียนเพื่อพิจารณาส่งเสริมการลงทุนให้เกิดผลตอบแทนสูงสุด โดย 1) ควรจัดสรรเงินจากกองทุนคงเงินต้น จำนวนร้อยละ 60 โดยแบ่งเป็นอย่างน้อย 2 หน่วยการลงทุน เพื่อไปลงทุนให้มีผลตอบแทนสูงขึ้นกว่าเงินฝากประจำโดยมีความเสี่ยงทางการเงินที่ไม่สูงเกินไป และ 2) ควรศึกษาความเป็นไปได้เพื่อบรรจุในแผนระยะยาว 5 ปี ในการลงทุนเพิ่มเติมด้วย

การก่อสร้างอาคารเรียนนานาชาติ อาคารหอพัก นักศึกษานานาชาติ หรือสถานดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น (สภามหาวิทยาลัยคริสเตียน, 2556)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกับมหาวิทยาลัยคริสเตียน เช่น ความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษากาวิจัย การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนและประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาและเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัยฯ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ กับมหาวิทยาลัยในภูมิภาคอาเซียนและประเทศคู่เจรจาเพื่อพัฒนาความร่วมมือในการจัดทำสูตร การจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับอาเซียนศึกษา เช่น พม่าศึกษา เขมรศึกษา จีนศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาความคาดหวัง การตระหนักรู้ หรือความต้องการของชุมชนโดยรอบของมหาวิทยาลัยคริสเตียนต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้มหาวิทยาลัยฯหรือหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนภายนอกใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับในการวางแผนกำหนดทิศทางพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของคณะวิชาและฝ่ายสนับสนุนวิชาการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยฯให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการศึกษาวิจัยอนาคตเพื่อกำหนดทิศทางการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียน ฉบับที่ 6 พ.ศ.2560-2564 โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ อย่างรอบด้านทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งมีการ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม) ๒๕๕๖

กำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักร ในประเทศไทย สภามหาวิทยาลัยฯ ผู้บริหาร คิษย์เก่า คริสเตียนอย่างชัดเจน เพื่อเตรียมความพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

บรรณานุกรม

- ไข่มุก รักชุมแก้ว. (2545). บทบาทของคิษย์เก่าต่อการจัดการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (อุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์จิรา วงษ์ชมทอง และคณะ. (2552). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียน ปีการศึกษา 2552-2554. นครปฐม : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- (2554). รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียนภายนอกรอบสามอย่างเป็นทางการ ปีการศึกษา 2551-2553. นครปฐม : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- (2555). รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียนภายในอย่างเป็นทางการ ปีการศึกษา 2554. นครปฐม : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- (2556). รายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัยคริสเตียนสมัยสามัญ ครั้งที่ 1/2556 วันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2556. นครปฐม : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- เทียน ทองแก้ว. (2556). ความสำคัญหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา. ออนไลน์ : เข้าถึงได้จาก www.gotoknow.org (วันที่ค้นข้อมูล 13 กุมภาพันธ์ 2556).
- นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2552). รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณ นพรัตน์. (2553). ความรู้และความเข้าใจของนักศึกษาไทยในการเตรียมพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกและภาคเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- วรพล โสคติยานุรักษ์. (2555). รายงานสรุปการประชุมทางวิชาการ เรื่อง ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยคริสเตียนสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- วันชัย ศิริชนะ. (2553). สรุปการบรรยายพิเศษ เรื่อง บทบาทของสมาคมนิสิต-นักศึกษาเก่าในการส่งเสริมและพัฒนามหาวิทยาลัย. เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วันที่ 3 ธันวาคม 2553.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). การศึกษาไทย โอกาสและความท้าทายภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. ออนไลน์ : เข้าถึงได้จาก www.ksmcare (วันที่ค้นข้อมูล 22 มกราคม 2556)
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). ความพร้อมของกำลังคนรองรับการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า 9 สาขา ตามกรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- (2555). ประเทศไทยในกระแส AEC : มายาคติ ความเป็นจริงโอกาสและความท้าทาย. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการประจำปี 2555. วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2555.
- สมเกียรติ วัฒนศิริชัยกุล. (2552). แผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพัฒนาประเทศไทยก่อนการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี ค.ศ.2015. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

- สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่องการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สกสค.ลาดพร้าว.
- สุบิน ยุระรัช และคณะ. (2554). ความพร้อมในการพัฒนาบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย 28 พฤษภาคม 2555.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). อาเซียนรู้ไว้ ได้เปรียบแน่. กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- สุธีร์ รัตนานรินทร์. (2555). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการสร้างภาพลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาและคนอุดมศึกษาไทย. ออนไลน์ : เข้าถึงได้จาก cuast.net/wp-content/uploads/2011/01. (วันที่ค้นข้อมูล 10 ตุลาคม 2555).
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ : สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ.
- (2555). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). นโยบาย 5 ประการของกระทรวงศึกษาธิการตามปฏิญญาอาเซียน. ออนไลน์ : เข้าถึงได้จาก www.bcca.go.th. (วันที่ค้นข้อมูล 5 มิถุนายน 2555)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาระดับชาติ เรื่อง การกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาข้ามชาติ/ข้ามพรมแดน (Transnational Education) เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. (2554). เอกสารวิชาการลำดับที่ 1 การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี พ.ศ.2558. มปท.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรแถลงต่อรัฐสภา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- อาภรณ์ แก่นวงศ์. (2554). การวิเคราะห์การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาบนแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เพื่อรองรับการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558. กรุงเทพฯ : สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ.
- Association of Southeast Asian Nations. (2010). *ASEAN Economic Community Scorecard*. Jakarta : Public Outreach and Civil society Division, The ASEAN Secretariat.
- Armstrong. M. (1996). *Management Processes and Functions*. London CIPD
- Gordon, Rick. (1998). *A Curriculum for authentic learning*. The education digest.
- Kolb, David. (1984). *Experiential Learning*. Englewood Cliffs : Prentice-Hall.
- Porter, M.E. (1998) *On Competition*. Boston : Harvard Business School.
- The ASEAN Secretariat. (2012). *ASEAN 5-YEAR WORK PLAN ON EDUCATION (2011-2015)*. Jakarta : ASEAN Secretariat.

Richard Yelland. (2013). สรุปการบรรยาย เรื่อง ความร่วมมือจาก OECD ในการจัดทำยุทธศาสตร์
การศึกษาของประเทศไทย. ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ “ยุทธศาสตร์การศึกษา พ.ศ.2556-2558”
สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556

